

Történelmi Buda építését sürgeti a józan közvélemény. Az a félkör, mely a Margithidtól kiindulva a Rózsadombon, Kissvábhegyen, Németvölgyön át, a Gellérthegy alatt az Erzsébet hidnál végződik, pontosan körülhatárolt külön városrész, — mintegy maga a fővárosnak, közepén a királyi várral, — hivatva van a történelmi Buda gondos kiépítésére. Minden háznak történelmi stílusban kellene itt épülnie. Alkalmat ad erre a Tabán szabályozása. Ezt a városrészt lassan lebontják és nincs aki ujjaépítse. Ki tudja, lesz-e rövid időn belül erre pénz a magánosok zsebében? De van rá még egy kényszerítő körülmény. A királyi palota ugyanis ma förtelmes környezetben áll és talán ez is hozzájárul, hogy az udvar nem szívesen időzik ebben a rezidenciájában. *A királyi várat méltó környezetbe kell helyezni* s ezt megadhatná — az ország. Építsen a lerombolt Tabánban *minden magyar törvényhatóság* egy bérpalotát, a saját vidékének stílusában és vesse rá a saját nevét és jellegét. Legyen itt *bácskai* ház, de legyen *szabadkai* is. A szabadkai városházát kicsiben építsék föl, ott az illető város urai számára volna fenntartott lakás, ha Budapestre szólítja teendőjük, a többi része pedig bérház. Boltok, ahol saját specialitásait hozná forgalomba a megye. Borát, gyümölcsét, kalácsát, kolbászát, szövést, varrottasát, gépét, butorát és minden újdonságát. Az ország minden nemzeti gondolata, sujtása, faragása, építése itt volna látható. Épülne itt löcsei Rákóczi ház, késmárki Thököly ház, volna matyó, palóc, székely, avar ház, finomult izléssel, tökélyre vitt stílusban. — A törvényhatóságok így közvetlen befolyást nyernének a vezér-törvényhatóság belső ügyeire, sőt ezt törvényben is lehetne szabályozni, — közvetlen kapocs létesülne Budapest és a vidék között s ami legfőbb — a királyi vár méltó keretbe jutna s ez a szegény, agyonsajátított Tabán talán mégis fölépülne belátható időn belül. Mint látványosság is kifizetné ez magát, mert a Bécsről, Berlinről kópizált Pest nem igen számíthat építészeti hatásokra, de egy speciálisan magyar város fényesen forgat-

tása lehet. Más helyen megírtuk, most is, régebben is, hogy a Császárfürdőtől a Gellértfürdőig fürdőparkot kell létesíteni a Dunaparton, sőt folytatni kellene ezt északon a Római-fürdőig. délen pedig az Erzsébet-sósfürdőig. Ezen a vonalon közlekedne ez az ugynevezett és általunk tervezett gyógyautó. Nagy kényelemmel berendezett, lassan járó, minden fürdőnél megálló, két kocsivezetővel bíró autó, ahol a beteget gondosan beemelnék, kiemelnék és rendkívüli módon a kezére járnának a kellő tájékoztatással. Ez szedné össze a nehezen mozgó reumas, köszvényes betegeket a szállókban, amelyek itt egymás után épülnének s az autónak csekély költségét és kiszolgálási díját a hoteleszámlával fizetné a beteg vendég. A városi fürdőkön kívül négy magánfürdőt érintene a sétány és az autó. Akik saját érdekükben viselnék a költségek reájok eső részét, de modern fürdökké alakulnának át. A Császárfürdőt bíró rendházi tudott dolog, hogy nagyszabásu építkezésre készül és bizonyára szívesen áldozna ily közös akcióra, a Lukácsfürdő a legjobb kezekbe került, és tovább, a Királyfürdőre is számíthat a város, mert tulajdonosa európai nivóju és látkörű egyéniség, aki nem zárkóznék el semmiféle új, modern, szép eszme elől és szintén építkezni készül. A Rácfürdőt a város amugy is megszerezni óhajtja, de ha nem, akkor is számíthat a tulajdonos családra, mely a multban is tudott áldozni. A gyógyautók közül minden harmadik tovább is közlekedne a Római-fürdőtől a Sós-fürdőig. Buda csendes polgárságának ezzel új jövedelmi forrásokat nyitna a város, föllendülne ezzel pangó kereskedelme és ipara.